

Postbus 6028
3503 PA Utrecht
(030) 303 85 90
info@smpr.nl
smpr.nl

Jaarverslag 2021

In Meldpunt SMPR en IBO-SMPR werken samen:
Protestantse Kerk in Nederland
Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland
Oud-Katholieke Kerk van Nederland
Remonstrantse Broederschap
Algemene Doopsgezinde Sociëteit
Evangelische Broedergemeente
Apostolisch Genootschap
Zevende-dags Adventisten
Leger des Heils

1. Inleiding

Het zal weinigen ontgaan zijn begin dit jaar. Een paginagrote advertentie in een landelijk dagblad met de tekst: 'Beste John. Het ligt niet aan de vrouwen.' Deze reactie kwam naar aanleiding van uitspraken gedaan door John de Mol, directeur van het mediabedrijf Talpa, over de misstanden bij The Voice of Holland. Een meesterlijke tekst, al is het in dit verband beter om in plaats van 'meesterlijk' te schrijven 'geweldig'.

Geweldig omdat de advertentie tot gevolg had dat John de Mol met een verklaring kwam waarin hij aangaf aan een veilige cultuur in zijn bedrijf te gaan werken.

Geweldig omdat door de advertentie aandacht gegenereerd werd over de thematiek van seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag, hoe macht daarin werkt, en dat het niet toelaatbaar is.

Geweldig omdat, naar ik hoop, met deze tekst slachtoffers van seksueel misbruik een hart onder de riem werd gestoken. Want helaas wordt al die slachtoffers nog vaak een negatief gevoel aangepraat of praten zij het zichzelf aan. 'Je hebt het zelf uitgelokt' of woorden van die strekking.

Gelukkig is er een plek, ook in de kerken, voor slachtoffers die op zoek zijn naar een luisterend oor. Want zolang ook in de kerken nog misstanden plaatsvinden van seksueel misbruik zijn die plekken hard nodig. Zodat slachtoffers daar hun verhaal kunnen vertellen en waar zonder oordeel naar hen geluisterd wordt, en waar zo nodig advies gegeven kan worden over verdere stappen.

Een plek waar niet alleen slachtoffers maar ook de mensen om hen heen terecht kunnen, kerkenraden, predikanten, gemeenteleden. Zo'n plek is het meldpunt SMPR. In een unieke samenwerking waarin negen kerkgenootschappen met elkaar verenigd zijn in het IBO- SMPR.

Het bijzondere werk dat het Meldpunt SMPR ook in 2021 heeft gedaan, is verricht dankzij de gedrevenheid van de coördinator, de gemeentebegeleiders, vertrouwenspersonen en trainers. Dankzij hun inzet hebben zij mensen en gemeenten, vastgelopen door wat er met henzelf of in hun omgeving is gebeurd, verder kunnen helpen. U leest erover in dit Jaarverslag 2021.

Daarin staat ook te lezen dat in 2021 het Meldpunt en IBO-SMPR 20 jaar bestonden. In die periode is veel bereikt. Laten we leven van de hoop dat bij het zilveren jubileum in 2026 advertenties als van de vrouwen van Talpa niet meer nodig zijn.

Machteld Stam-Timmer, voorzitter IBO-SMPR

2. Het interkerkelijk bestuurlijk overleg (IBO-SMPR)

2.1 Algemeen: ook nu een bijzonder jaar

Ook in 2021 wordt het werk van Meldpunt SMPR beïnvloed door de gevolgen van de wereldwijde uitbraak van het coronavirus. We blijven - op enkele gunstige perioden na - vanuit huis werken. Dus ook het werk, de intervisie en training van hen die bij het Meldpunt betrokken zijn, gebeurt dit jaar vooral met behulp van beeldscherm en telefoon. We merken dat we vaardiger worden in het gebruik van digitale verbindingen. Online vergaderen kan goed en scheelt behoorlijk in (reis)tijd. Online trainen bevalt minder goed. Natuurlijk worden de onderlinge contacten en gezamenlijke maaltijden node gemist.

Het kan bijna niet anders dan dat deze langdurige situatie van sociale soberheid en verplicht op afstand moeten blijven van invloed is op de contacten via de Meldpunt-telefoon en -mail. Het aantal meldingen over seksueel grensoverschrijdend gedrag blijft relatief beperkt. Daarnaast worden regelmatig gesprekken gevoerd over andersoortige ervaringen van grensoverschrijdend gedrag en gevoelens van onveiligheid. Formeel horen deze niet bij de corebusiness van het Meldpunt SMPR en dat wordt waar nodig verteld. Waar mogelijk probeert de coördinator bij wijze van dienstverlening de bellers toch - in een eenmalig contact - een eindje op weg te helpen.

Het IBO-SMPR heeft - zoals te doen gebruikelijk - drie keer vergaderd; helaas geen enkele keer in voltalligheid. Eind februari wordt de agenda digitaal afgewerkt. In juni en oktober kan - op gepaste afstand van elkaar - wel worden vergaderd rond de tafel in het vernieuwde zalencentrum van het dienstencentrum in Utrecht.

Een van de agendapunten is dit jaar de inbedding van vertrouwenspersoon en gemeentebegeleider in het IBO-SMPR. Een concrete situatie waarin de diverse onderlinge verantwoordelijkheden worden bevraagd, geeft aanleiding hierop nader in te gaan. Zo wordt het werk steeds verder ontwikkeld.

De rapportages van de coördinator, deels mondeling, deels schriftelijk, zijn vast onderdeel van elke agenda.

2.2 Geen nieuwe leden

In dit verslagjaar zijn geen nieuwe lidkerken toegetreden. Er komt af en toe een verzoek om informatie, maar daarop is geen nadere actie gevolgd.

< Bisschop van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland Dick Schoon (links) en aartsbisschop Bernd Wallet (rechts) ondertekenen het convenant. (foto Rob Holstvoogd)

∨ Voorzitter van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit M.C. Hoffscholte-Spoelder (links) en directeur ds. Machteld Stam-Timmer (tevens voorzitter van het IBO-SMPR, rechts) ondertekenen het convenant. (foto Sophie Bloemert)

2.3 Ondertekening convenant

Al in 2019 is gewerkt aan de actualisatie van het convenant waarin de deelnemende kerkgenootschappen een aantal zaken voor hun samenwerking op een rij zetten. In 2020 kon vanwege de coronamaatregelen van ondertekening op locatie geen sprake zijn. In de loop van 2021 kunnen wel de nodige afspraken worden gemaakt en laat de coördinator op locatie de handtekeningen door kerkleiders plaatsen, in combinatie met een kennismakingsgesprek.

2.4 De samenstelling van het IBO

In 2021 is er een wisseling van de wacht in het IBO. Gloria Jeanne de Meijer treedt na jarenlange en stevige inzet terug; we nemen in juni met hartelijke woorden en een attentie afscheid van haar. Haar opvolgster is Mariëlle van Royen. Zij is aan het bureau van de Remonstrantse Broederschap verbonden als HR-functionaris.

Daarnaast moet een nieuwe voorzitter worden benoemd, omdat Age Kramer in de herfst van 2020 is teruggetreden. Tijdens de eerste vergadering van het verslagjaar wordt Machteld Stam-Timmer geïntroduceerd als voorzitter, met de kanttekening dat zij vooral als technisch voorzitter zal fungeren, gelet op beperkte mogelijkheden in combinatie met haar baan. Heleen Zorgdrager blijft vice-voorzitter. Na verloop van enige maanden wordt duidelijk dat de gang van zaken en te verwachten ontwikkelingen een grotere inzet van de voorzitter vragen. Daarom wordt de zoektocht naar een IBO-lid - bij voorkeur komend uit de 'kleinere kerkgenootschappen' - dat meer tijd in het voorzitterschap kan steken in de herfst gestart, voorlopig nog zonder succes. Daarom blijft Machteld nog op haar post.

De samenstelling van het IBO is per 31 december 2021 als volgt:

- Niek Brunsveld namens de Protestantse Kerk, tevens vertrouwenspersoon
- Harm Dane namens de Protestantse Kerk
- Martje van der Heijden namens de Lutherse Synode binnen de Protestantse Kerk
- Heleen Zorgdrager namens de Protestantse Kerk, vice-voorzitter
- Sjoerd van der Velde namens de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland
- Loes Berkhout namens de Oud-Katholieke Kerk van Nederland
- Mariëlle van Royen namens de Remonstrantse Broederschap
- Machteld Stam-Timmer namens de Algemene Doopsgezinde Sociëteit
- Christine Welschen namens de Evangelische Broedergemeente
- Eric-Jan Willekers namens het Apostolisch Genootschap
- Madelon Comvalius namens de Zevende-dags Adventisten
- Irma van der Zee namens het kerkgenootschap van het Leger des Heils
- Els Deenen, gemeentebegleider, adviseur
- Sophie Bloemert, coördinator
- Stéphanie Héman, notuliste

3. Het werk van Meldpunt SMPR

Eind 2001 is het werk van de toenmalige stichting SMPR overgedragen aan het Interkerkelijk Samenwerkingsverband SMPR. Daarmee is het een verantwoordelijkheid van de aangesloten kerkgenootschappen zelf geworden. Die inzet is sindsdien onverminderd groot gebleven: Meldpunt SMPR blijft werken aan een veilige kerk voor iedereen. Seksueel misbruik in pastorale en gezagsrelaties is onaanvaardbaar, dat is en blijft het principe. Meldpunt SMPR biedt een luisterend oor en geeft assistentie aan mensen die seksueel misbruik ervaren hebben, aan degenen die bij hen betrokken zijn en aan de betrokken gemeenten en parochies. Daarnaast is preventie een belangrijke pijler en is het van belang plaatselijke gemeenten en parochies te stimuleren om te (blijven) werken aan een cultuur van openheid. Zo kan concreet worden bijgedragen aan het perspectief dat benadeelden van welke vorm van grensoverschrijdend gedrag dan ook zich erkend weten en hun plek kunnen (blijven) innemen in de plaatselijke gemeenschap.

Meldpunt SMPR heeft permanent aandacht voor deze doelstellingen:

- professioneel handelen
- passende publiciteit realiseren
- kennis delen
- preventie stimuleren op weg naar een veilige kerk
- bijdragen aan een rechtvaardige kerk.

In september 2021 stelt coördinator Sophie Bloemert een terugblik in de vorm van een bloemlezing samen van het werk van het Meldpunt en IBO-SMPR vanwege het 20-jarig bestaan. Er worden highlights benoemd en in vijf fragmenten worden belangrijke items van het werk verwoord en in beeld gebracht. Het geheel wordt afgesloten met een lange, niet volledige, lijst van namen van medewerkers en betrokkenen door de jaren heen. Zij ontvangen allen per mail een pdf van deze bloemlezing bij wijze van herinnering. In 2026 wacht het zilveren jubileum.

4. Wat is in 2021 bereikt?

4.1 Algemeen

Na de basistraining 'Beschadigd Lichaam' voor nieuwe vertrouwenspersonen en gemeentebegeleiders die in 2020 kon worden afgerond, worden in 2021 de specialisaties tot vertrouwenspersoon en gemeentebegeleider aangeboden. Het vergt wat aanpassing om deze 'koptrainingen' in coronatijd vorm te geven. Er wordt besloten tot twee digitale sessies van elk een dagdeel in het voorjaar en een fysieke werkdag in gunstiger tijden. Els Deenen

verzorgt de training voor gemeentebegeleiders. Op 14 juni kan de werkdag van trainees en ervaren gemeentebegeleiders samen in Amersfoort plaatsvinden. Vervolgens melden zich vier nieuwe gemeentebegeleiders aan; drie van hen zijn per 2022 inzetbaar. Eén gemeentebegeleider, drs. Riek van Haeringen, geeft aan met dit werk te willen stoppen. Bij nadere verkenning blijkt dat ze dit werk al meer dan 20 jaar doet.

De training voor vertrouwenspersonen wordt door twee trainers gegeven. Voor de digitale sessies tekent supervisor en leertherapeut Annette Melzer. De werkdag in de Mattheüskerk in Utrecht van trainees en ervaren vertrouwenspersonen samen vindt op 14 oktober plaats. Dit programma wordt begeleid door Mirjam Bakker, contextueel therapeut en directeur van 'Leven over Leven OICS', gevestigd te Amsterdam. Vervolgens melden twee deelnemers zich aan als nieuwe vertrouwenspersonen. Een van de ervaren vertrouwenspersonen moet zich om persoonlijke redenen terugtrekken: Trijnie Plattje. Van haar wordt in oktober afscheid genomen, met hartelijke dank voor haar zorgvuldige en trouwe inzet.

Eind 2021 voeren vier IBO-leden in twee duo's een kennismakingsgesprek met de nieuwe vertrouwenspersonen en gemeentebegeleiders. Per 2022 gaan de nieuwe mensen meedraaien in de netwerken. In de eerste begeleidingen die ze uitvoeren worden ze bijgestaan door een ervaren collega.

Ten slotte: van het aantal deelnemers aan de basisopleiding blijkt uiteindelijk een relatief klein deel daadwerkelijk als vertrouwenspersoon en gemeentebegeleider aan de slag te (kunnen) gaan, naast hun officiële baan. Eind 2021 zijn in totaal 8 vertrouwenspersonen beschikbaar en 7 gemeentebegeleiders. De meeste zijn lid van de Protestantse Kerk in Nederland; drie vertrouwenspersonen zijn remonstrants. 9 van deze 15 personen zijn (gemeente)predikant.

4.2 Professioneel handelen

4.2.1 De begeleiding

Twee mensen die zich hebben gemeld zijn in 2021 in contact gebracht met een vertrouwenspersoon. Daarnaast worden vijf begeleidingen, in eerdere jaren gestart, door vertrouwenspersonen voortgezet. De gesprekken met vertrouwenspersonen leiden ertoe dat melder zich in staat gaat voelen om stappen te zetten. Welke dat zijn, is voor iedereen verschillend. Het kan het indienen van een klacht of een bezoek aan de politie zijn. Of - al dan niet samen met anderen - een gesprek aangaan met degene over wie de melding gaat. Het kan ook betekenen dat iemand de situatie leert aanvaarden en het leven weer probeert op te pakken. Daarnaast kan een vertrouwenspersoon een

zitting bij een klachtencommissie helpen voorbereiden en nadien bij de afronding of een mogelijk hoger beroep de cliënt(e) terzijde staan. Een enkele keer gaat het gesprek over hoe verder met leven in een situatie dat de dader in kwestie is overleden. Sommige contacten duren meerdere jaren.

In één gemeente is in 2021 een gemeentebegeleiding opgestart, in een andere gemeente is een gemeentebegeleider van SMPR al meerdere jaren bij het slepende, gecompliceerde proces betrokken. Twee gemeentebegeleidingen, in een vorig verslagjaar ingezet, zijn inmiddels afgerond. Een van de gemeentebegeleiders is standby bij enkele langdurige trajecten.

4.2.2 Intervisie en overleg

Een van de vertrouwenspersonen heeft in de loop van 2021 om persoonlijke redenen afscheid genomen (zie 4.1). Zes vertrouwenspersonen zijn driemaal in een (digitale) sessie bijeengekomen. Evenals het netwerk van de vier gemeentebegeleiders. Het gaat tijdens deze bijeenkomsten om intervisie, uitwisseling van informatie en waar nodig advisering aan het IBO.

Tijdens de begeleidingen is er regelmatig contact tussen de gemeentebegeleiders en de coördinator en de vertrouwenspersonen met de coördinator. Gemeentebegeleiders en vertrouwenspersonen hebben in de regel geen onderling contact over een casus. Dit kan in de ogen van melders en stuurgroepen afbreuk doen aan hun objectiviteit en betrouwbaarheid. De communicatie verloopt daarom via de coördinator.

In de begeleidingssituaties worden, wanneer dat nodig is en procedureel is toegestaan, contacten gelegd met professionals uit de dienstenorganisatie en met leden van colleges en commissies van de betreffende kerkgemeenschappen.

Ten slotte: enkele gemeentebegeleiders zijn in vakantieweken in actie gekomen als vervanger van de coördinator van het Meldpunt.

4.3 Vergroten van bekendheid

4.3.1 Website

De website is in het voorjaar van 2020 vernieuwd en wordt gewaardeerd. Regelmatig plaatst de webmaster - al jaren een vaste waarde op basis van vrijwilligheid - nieuwsberichten en ander relevant materiaal. Zij doet dit in nauw contact met de coördinator.

4.3.2 Plaatselijke vertrouwenspersonen

Tot nu toe worden geen aantallen bijgehouden, maar er is ook dit jaar een duidelijke trend dat steeds meer plaatselijke gemeenten/

parochies vertrouwenspersonen (interne VP of gemeente-VP genoemd) aanstellen. Deze ontwikkeling wordt van harte toegejuicht. Dit leidt er tevens toe dat de drempel om een melding te doen of advies of hulp te vragen lager wordt. Bijna wekelijks komen vragen binnen om informatie of advies over preventiebeleid in het algemeen en vertrouwenspersonen in het bijzonder, soms in samenwerking met collega's van de dienstenorganisatie die bij het contactcentrum werken. Een telefoongesprek om basisinformatie te geven hoe een en ander aan te pakken, helpt doorgaans snel verder.

Er kwamen in 2021 - buiten de onder 5 (Meldingen en begeleidingen) genoemde contacten - naar schatting 25 vragen van plaatselijke vertrouwenspersonen richting de coördinator. Zij kan met hen over concrete situaties sparren, adviseren of doorverwijzen.

4.4 Kennis delen

4.4.1 Aandacht voor de thematiek van SMPR in de aangesloten kerken

In het beleidsplan 2020-2023 is opgenomen dat de IBO-leden in hun kerkgenootschap structureel aandacht vragen voor de thema's die bij SMPR aan de orde zijn. Daartoe behoort het bekend maken en houden van het meldpunt bij de kerkleden en het werken aan preventiebeleid. Ook in 2021 hebben de coronaomstandigheden helaas extra aandacht gevraagd van plaatselijke kerkbesturen. Mede daardoor is moeilijk vast te stellen of en zo ja hoe de thematiek van SMPR extra in de belangstelling is gekomen of blijven staan. De bezoeken van de coördinator in verband met de ondertekening van het convenant hebben geleid tot zinvolle gesprekken en goede voornemens.

4.4.2 Trainingen op verzoek

Eind januari van het verslagjaar heeft de coördinator op uitnodiging van Hogeschool Windesheim een digitaal gastcollege over diverse aspecten van grensoverschrijdend gedrag gegeven aan studenten in het kader van een speciale studieweek over het spreken over seksualiteit in de beroepspraktijk.

In het voorjaar van 2021 heeft de coördinator visitatoren binnen de Protestantse Kerk tijdens twee samenhangende ochtendsessies getraind over SMPR en alles wat daarmee samenhangt. Deze visitatoren kunnen voortaan namens hun classicale college voor de visitatie worden ingezet in situaties waar seksueel misbruik (in pastorale of gezagsrelaties) aan de orde lijkt te zijn. De bijbehorende powerpointpresentatie kunnen ze als naslagwerk gebruiken. Naar aanleiding van deze trainingen nemen sommige visitatoren over casuïstiek waarbij ze betrokken raken zelf nog weleens contact op.

4.5 Naar een veilige kerk: preventie

4.5.1 Persoonlijke zorg

Nazorg aan slachtoffers en lotgenotencontact gebeurt de laatste jaren met name via themadagen georganiseerd door VPSG - stichting voor advies en ondersteuning bij vragen rond seksueel geweld, godsdienst en zingeving. Deze dagen worden via SMPR-kanalen ook aan de contacten van Meldpunt SMPR aangeboden, zij het dat dit in 2021 ook op een laag pitje moet staan.

In het najaar kan wel worden aangeboden 'God en ik ...? - Hoe verder met God na seksueel misbruik'. Deze cursus omvat vier bijeenkomsten rond vragen als: wat staat er in de weg in deze relatie door wat je is overkomen? Welke invloed heeft het op je spiritualiteit/ geloofsbeleving? Wat biedt houvast of juist niet, wat geeft troost of opent een ander perspectief?

Daarnaast worden alternatieve mogelijkheden geïntroduceerd, zoals digitale bijeenkomsten over diverse vormen van (pastorale) zorg aan slachtoffers en thematiek die hierbij een rol speelt.

Op 3 februari 2021 is Andries Scherpenzeel (CHE) in gesprek met Hannah, een slachtoffer van seksueel misbruik. Er zijn 200 aanmeldingen voor dit webinar met als titel 'Leven na seksueel geweld, een ontdekkingsreis door de woestijn'. Via de chat komen positieve reacties en zinvolle vragen binnen. Ook dit is een mooi voorbeeld van de steeds steviger wordende samenwerking van de CHE met Veilige Kerk, Meldpunt SMPR, Meldpunt Misbruik, VPSG en PThU, die leidt tot een serie studiemiddagen over seksueel geweld en religie. Vrijdagmiddag 23 april 2021 wordt - met een jaar vertraging - een studiemiddag georganiseerd door SMPR over: 'Macht? Dat komt bij ons in de kerk niet voor!' In de studio van de dienstenorganisatie in Utrecht zijn inleiders Riek van Haeringen, Heleen Zorgdrager en Harm Dane aanwezig, samen met dagvoorzitter Sophie Bloemert. Hun bijdragen over macht van ambtsdragers en leidinggevenden, en de valkuilen rond (seksueel) misbruik binnen de kerkelijke gemeente worden door ruim 70 aanwezigen via het beeldscherm gevolgd. Daarna is - eveneens digitaal - een gesprek in diverse groepen mogelijk. Een verslag over deze middag is te lezen op de website. De inleidingen zijn eveneens via de site beschikbaar.

Op 26 mei 2021 is de CHE in Ede de locatie voor een studiemiddag met als thema 'Samen door de woestijn – pastorale wegen naar heelwording na seksueel misbruik'. Mirjam Visser-Fuchs en Lien Daams geven een plenaire presentatie die het thema treffend neerzet. Hierna zijn er diverse online workshops waarvan de organisatie niet alleen een technische uitdaging blijkt te zijn. Ook dit is een indrukwekkende middag die goed bezocht wordt.

Een vervolgwedinar, dat aanvankelijk voor december op de planning is gezet, moet wegens persoonlijke omstandigheden van de inleidster worden verplaatst naar begin 2022.

4.5.2 Veiligekerkerk.nl

De coördinatoren van Meldpunt SMPR en het Meldpunt Misbruik (vier gereformeerde kerken en de Hersteld Hervormde Kerk) hebben samen met een functionaris betrokken bij SEM (stichting evangelisch meldpunt) in dit verslagjaar hun regelmatige contacten met elkaar voortgezet. Informatie is uitgewisseld, ervaringen en kennis zijn gedeeld. Incidenteel wordt casuïstiek besproken, uiteraard anoniem. In 2021 wordt verder gewerkt aan Veiligekerkerk.nl. Dit initiatief betreft in eerste instantie een website, ingericht als interkerkelijke portal voor het breed delen van beschikbare informatie over preventiebeleid. Sinds 2021 zonder de medewerking van de Tear-functionaris Hanna van der Horst die nauw betrokken is geweest bij de opstartfase. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor het oprichten van een stichting en het samenstellen van een bestuur, zodat fondsen geworven kunnen worden om bijvoorbeeld publiekscampagnes te financieren. In 2021 wordt het bestuur geformeerd met Almatine Leene als voorzitter, Wim Vrijmoedt als penningmeester en Minella van Bergeijk als secretaris.

In dit verslagjaar is een digitale sessie met de leden van de klankbordgroep gehouden, met het doel hen - als vertegenwoordigers van de achterban van Veiligekerkerk.nl - te informeren en input te krijgen over wat hun organisaties nodig hebben om mee te kunnen werken aan preventie. Dit jaar is geen contact met het rooms-katholieke Meldpunt Grensoverschrijdend gedrag onderhouden.

4.6 Naar een rechtvaardige kerk

4.6.1 Indienen klachten

Er zijn in 2021 - voor zover bekend - drie zaken bij een klachtencommissie/opzichtcollege ingebracht. Een van deze zaken is teruggetrokken voordat het tot een hoorzitting (met twee deskundigen) kon komen; er is een alternatieve vorm van afronding toegepast. De andere twee zijn gegrond verklaard; de ene zonder maatregel en de andere met een terechtwijzing als maatregel.

4.6.2 Revisie van het gemeenteprotocol

Al geruime tijd wordt gewerkt aan de aanpassing van het 'protocol voor gemeenten die worden geconfronteerd met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties'. Dit protocol is destijds geschreven voor gebruik in de Protestantse Kerk in Nederland, maar wordt - met eventueel noodzakelijke aanpassingen - ook gebruikt als leidraad door de andere kerkgemeenschappen die bij het meldpunt zijn aangesloten. In het verslagjaar is onder andere met experts overlegd; de nieuwe en uitgebreide versie van het protocol zal naar verwachting in het voorjaar van 2022 beschikbaar komen en op de website van SMPR worden geplaatst, zodat deze vernieuwde informatie breed kan worden gedeeld en benut.

5. Meldingen en begeleidingen in 2021

Aantal meldingen, begeleidingen en overige vragen in de periode 2015 - 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nieuwe meldingen van seksueel misbruik in een pastorale of gezagsrelatie	9	5	13	12	17	17	9
Begeleidingen door vertrouwenspersonen (lopend en nieuw)	5	5	8	7	13	9	7
Gemeentebegeleidingen (lopend of afgesloten in verslagjaar en nieuw)	2	2	1	2	7	5	6
Ingediende klachten (voor zover bekend bij Meldpunt SMPR)	2	0	1	6	3	3	3
Overige gerelateerde vragen of meldingen	30	21	25	18	17	17	29

Toelichting

Twee mensen zijn in 2021 in contact gebracht met een vertrouwenspersoon; vijf begeleidingen door vertrouwenspersonen komen voort uit situaties die in voorgaande jaren zijn aangemeld. De gesprekken met vertrouwenspersonen leiden ertoe dat melders zich in staat gaan voelen om stappen te zetten. Welke dat zijn is voor iedereen verschillend. Soms is dat het indienen van een klacht, soms - met anderen samen - een gesprek voeren met degene over wie de melding gaat, soms berusten in de situatie of een stap zetten naar de politie om aangifte te doen.

In twee situaties is dit kalenderjaar een gemeentebegeleiding opgestart. Vijf zijn in eerdere jaren begonnen; soms zijn zaken opgeschort vanwege coronaperikelen. Geen enkele van de meldingen van seksueel misbruik in een pastorale of gezagsrelatie is anoniem gedaan.

De contacten vermeld in de laatste kolom (overige gerelateerde vragen) gaan over heel diverse zaken. Een aantal gaat over (mogelijk) grensoverschrijdend gedrag door een gemeentelid tegenover een ander gemeentelid. Een enkele gaat over huiselijk geweld. Ook wordt

regelmatig contact gezocht in verband met een gerucht of vermoeden van niet-gewenste situaties met de vraag hoe te handelen.

Het valt op dat nogal wat gesprekken met de coördinator in dit jaar gaan over situaties waarin mensen misbruik van macht en vertrouwen aan de orde stellen, maar niet seksueel gerelateerd. Dat is serieuze en tegelijk lastige materie, waarvoor geen protocol voorhanden is. Of men benoemt een ervaring als een 'onveilige' situatie, en dat blijkt dan samen te hangen met een zich ontwikkelend conflict met bijvoorbeeld een kerkenraad. Tevens komen er, zoals al eerder vermeld, zeer regelmatig (gedetailleerde) vragen van plaatselijke vertrouwenspersonen. Het benoemen van plaatselijke vertrouwenspersonen is immers in steeds meer gemeenten en parochies aan de orde. Een positieve ontwikkeling, en prima om te merken dat zij de weg naar de expertise van SMPR weten te vinden.

Ten slotte: in het overzicht wordt niet aangegeven op welk kerkgenootschap de meldingen of vragen betrekking hebben. De leden van het IBO-SMPR kunnen uiteraard aan de coördinator informatie vragen aangaande meldingen door leden van hun kerkgenootschap.

Postbus 6028
3503 PA Utrecht
(030) 303 85 90
info@smpr.nl
smpr.nl